

М. АМОСОВ – ЦІЛА ЕПОХА: ПРОФЕСІОНАЛ – ХІРУРГ І ПИСЬМЕННИК

Удовиченко Б., студентка медінституту СумДУ,
зр. ЛС-316

Особливе місце в історії України ХХ-ХХІ ст. займає Микола Михайлович Амосов, лікар-кардіолог, хірург, винахідник, учений, який намагався подарувати довголіття людям. 2013 рік ЮНЕСКО оголосила «роком Амосова» на честь 100-річчя від дня народження. «Особистість вільної думки», професіонал - М.Амосов, став одним із справжніх духовних лідерів суспільства на вкрай складному етапі історії. Діяльність визнаного авторитета в медицині є одним із джерел формування професійної та громадянської свідомості майбутніх медиків, їх відданості в охороні здоров'я людей – *«Якби можна почати жити спочатку, я вибрав би теж саме – хірургію і на додаток мудрування над «вічними питаннями» філософії: істина, розум, людина, суспільство, майбутнє людства»* (2001р.)

Хірургія стала його стражданням і щастям, життя замикалося на хірургію, хоча спочатку вважав себе інженером, кібернетиком за покликанням. Переломним моментом, який назавжди визначив подальшу долю М. Амосова стала Велика вітчизняна війна.

На фронті вів щоденник хірурга польового похідного шпиталю. Пізніше цей документ стане основою повісті «ППГ-2266», документально точно і неупереджено відтворить війну очима військового хірурга. «Не «правильні» слова в «правильних» мемуарах, а констатація фактів, аналіз, а також особисті переживання молодого хірурга. *«Я — начальник хирургического отделения полевого подвижного госпиталя номер 2266! Это — звучит.... Я не боюсь ответственности. Нет, я все сделаю, как надо. Опыт? Да, очень мал.... Знаний у меня мало. Но есть здравый смысл. Это не очень часто встречается»* [1]. Саме ця робота, деонтологічні засади та майстерність слова хірурга-письменника стануть об'єктом нашого дослідження.

«Рваний» ритм амосовської прози, раціоналістичність мислення вченого, глибоке розуміння драми війни природно викликає порівняння, за Ю.Щербаком, з хірургічною технікою, наче скальпелем відсікається все зайве й другорядне, оголюється найголовніше – суть людини – її серце та душа [3].

27- річний хірург їде на війну «...не для героїства..На черную работу для Родины, без фразы. Но попутно – хирургия. Наверное, это единственная работа, полезная для мира...» [1]

У ці дні до Амосова прийшов перший досвід: *Делаю свою первую военную ампутацию. «Усечение по месту ранения». Уносят его. Первого калеку моего «производства»...* Виснажлива праця за операційним столом, потоки поранених, їх терплячість і мужність – жорстока правда війни, а ще газові гангрени та сепсис, шок і кровотечі.

«...и этого капитана не вернуть — никак... Беды навалились, смерти — нет спасения. Будь проклята, война!» І велика радість - коли смерть подолана: *«...Я торжествовал. Нет, я ликовал! Просто я почувствовал, что теперь можем лечить «бедрa», раненые не будут больше умирать. Не стыдно будет смотреть им в глаза!»* Отже, саме тут, у пекельному вогні війни, хірург виніс глибоке почуття особистої постійної відповідальності за людське життя – *«героический наш народ. Мужественный, терпеливый, стойкий. Это величие духа. Низкий поклон им, всем».* [1]

М.Амосов - це феномен лікаря і громадського діяча, письменника-громадянина, приклад для наслідування медикам-початківцям. «Микола Амосов власноруч врятував 10 тисяч людей – у фронтових госпіталях, завдяки операціям на серці. А якщо поррахувати тих, хто був врятований його учнями, учнями його учнів – ця кількість людей відповідна населенню великого міста...» [3]

«Кожна людина могла бути певна, що він братиме участь у її долі», - сказав у прощальному слові професор В. Белов. Отже, гуманізм і діяльне співчуття пацієнту - кредо лікаря Амосова. «Вже пізніше сформувався інший внутрішній закон: повага до почуттів інших людей. Співпереживання» - інтелектуальний спадок молодих українських лікарів.

Література

1Амосов М. ППГ-2266 или Записки полевого хирурга : Режим доступу http://www.icfest.kiev.ua/AMOSOV/PPG2266-1_r.html

2. [Ситников А.](http://svpressa.ru/society/article/61995/) Слово и дело Николая Амосова: Режим доступу <http://svpressa.ru/society/article/61995/>

3. Эпоха Амосова. Слово о незабвенном человеке в год его столетия-Персоналии - gazeta.zn.ua <http://gazeta.zn.ua/personalities/epoha-amosova-slovo-o-nezabvennom-cheloveke-v-god-ego-stoletiya.html>

Наук. кер. - Яременко Л. М.

Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів, м. Суми, 21-22 квітня 2014 р. / Відп. за вип. О.М. Сушкова. — Суми : СумДУ, 2014. — С. 354-355.